

служва ни защита, ни уважение. И тъкмо за това Георги Анагности, като кааза-векили, започналъ жестока борба съ много влиятелния предъ турскитѣ власти търновски митрополитѣ Иларионѣ Критски, когато последниятъ наложилъ на населението да му се плаща двойна владищина. И когато населението чрезъ своитѣ чорбаджии се оплакало предъ Георги Анагности въ качеството му на кааза векили, той безъ колебание взема страната на населението и заповѣдва на чорбаджиитѣ никой селянинъ да не плаща нищо на владиката. Но хитриятъ и многовлиятеленъ фанариотски владика скроява обвинение противъ Георги Анагности, като го наклеветилъ, че ужъ подготвялъ бунтарство противъ установената турска властъ и че за това той билъ подстрекавалъ селянитѣ да не слушатъ и не се покоряватъ даже и на своя духовенъ пастиръ. Клеветникътъ успѣлъ и Георги Анагности билъ заточенъ въ Димотика, кждето стоялъ 9 месеци, докато излѣзатъ на яве хитроскреснитѣ фанариотски клевети.

Въ библиотеката на Георги Анагности зная, че се е пазило едно писмо, писано въ 1848 г. отъ патриарха и синода до търновскитѣ благочестиви християни, съ което се искало да се прибератъ всички вещи на удадения търновски митрополитѣ Атанасий.

Вземайки предъ видъ, че всички стари гръцки книги, които имаше въ Арбанаси, по небрежностъ и невежество се унищожаватъ за подпалване на печкитѣ, отидохъ въ Арбанаси и Горна-Орѣховица да прибера и спася каквото мога. Но какво намѣрихъ? Отъ библиотеката на учителя Силаги намѣрихъ въ домътъ на синъ му Петъръ Кафеджията само две много стари книги: единъ хронологъ и единъ гръцки лексиконъ. Отъ голѣмата пкъ библиотека на чичо ми попъ Маринъ, бившъ учителъ, останала въ ржцетѣ на храненика му, намѣрихъ само три книги, но не ми се дадохъ нито еднитѣ, нито другитѣ. Въ бащината ми кжща, кждето бѣ оставенъ на хранение на живущитѣ въ нея и то безплатно, единъ голѣмъ заключенъ сандѣкъ пълненъ съ книги, между които се намираше и фермана за направата на чешмата Камнецъ, пазенъ отъ баща ми, като представителъ на чохаджийския еснафъ, не намѣрихъ нито книги, нито даже сандѣка. Всичко бѣ изгорено, унищожено. Нехайството и невежеството вършатъ своето разрушително дѣло, защото древността не се цени и отъ миналото остава едно пепелище.

Тъкмо по тия съображения, ценейки голѣмата важностъ, която представлява библиотеката на дѣдо Георги Анагности и сина му дѣдо Димитраки, счетохъ за дългъ да помоля г. министра на просвѣтата да се изпрати едно лице въ Арбанаси да я прибере. Изпрати се, наистина, г. професоръ Романски, който замина заедно съ Иванъ попъ Ивановъ, близъкъ сродникъ на Георги Анагности, който предаде останалитѣ книги отъ библиотеката, и тѣ се донесоха въ Народната библиотека. Азъ ги прегледахъ, но тѣ грижливо трѣбва да се проучатъ, особено съдържащитѣ се въ тѣхъ бележки. По-късно съ писмо до сжщия министръ помолихъ да се прибератъ отъ арбанашкитѣ църкви намиращитѣ се въ тѣхъ гръцки църковни книги, които днесъ за днесъ иматъ само библиографическо значение и старателно да се изучатъ записанитѣ по тѣхъ въ разни времена бележки, било по случилитѣ се събития или изобщо по живота. Молбата ми бѣ да се събиратъ тия книги, но поотдѣлно отъ всѣка църква. Молбата ми се възприе и голѣма частъ отъ тия книги сж прибрани и донесени. Има обаче още много нѣщо да се прибира. Изобщо въ с. Арбанаси има запазени ценни данни за нашето минало и за тѣхното запазване твърде много се дължи на Георги Анагности и на неговия синъ, дѣдо Димитраки.